

Oliwia Małecka

**Rodzice w pracy
– poradnik dla pracodawcy**

**prawo pracy, ubezpieczenia społeczne,
wzory dokumentów**

ODDK Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa
Gdańsk 2023

Spis treści

Wykaz skrótów	9
Wstęp	11
Rozdział 1. Uwagi wstępne.....	13
1.1. Krąg osób objętych świadczeniami: matka, ojciec, inny członek rodziny, pracownik czy ubezpieczony chorobowo.....	13
1.2. Świadczenia na dzieci przysługują rodzicom, ale i opiekunom wychowującym dzieci	16
1.3. Świadczenia rodzicielskie są uzależnione od wieku dziecka	18
1.4. Terminy składania wniosków związanych z uprawnieniami rodzicielskimi.....	20
1.5. Umożliwienie składania wniosków w postaci elektronicznej.....	23
Rozdział 2. Zatrudnianie kobiet w ciąży i osób wychowujących dzieci.....	27
2.1. Zasada równego traktowania w zatrudnieniu	30
2.2. Oświadczenie pracownika o zamiarze korzystania z uprawnień związanych z rodzicielstwem	34
2.3. Pytania i odpowiedzi.....	35
Rozdział 3. Obowiązki pracodawcy związane z wykonywaniem prac zagrażających bezpieczeństwu kobiet w ciąży i karmiących piersią	41
3.1. Ograniczenie możliwości wykonywania niektórych prac w przypadku ciąży i karmienia piersią	42
3.2. Obowiązki pracodawcy wobec osób zatrudnionych przy wykonywaniu prac uciążliwych lub niebezpiecznych dla zdrowia.....	49
3.3. Pytania i odpowiedzi.....	51
Rozdział 4. Czas pracy kobiet w ciąży i osób wychowujących dzieci.....	55
4.1. Elastyczny czas pracy rodziców wychowujących małe dzieci	56
4.2. Zakazy dotyczące norm czasu pracy kobiet w ciąży i osób wychowujących dziecko do 8 roku życia	63
4.3. Praca zdalna kobiet w ciąży i pracowników wychowujących dzieci.....	67
4.4. Pytania i odpowiedzi.....	70
Rozdział 5. Ochrona pracowników będących rodzicami przed rozwiązaniem stosunku pracy.....	77
5.1. Ochrona kobiet w ciąży oraz rodziców korzystających z urlopu macierzyńskiego, ojcowskiego i rodzicielskiego	77

5.2. Rozwiązywanie umów o pracę na okres próbny i na czas określony w celu zastępstwa.....	83
5.3. Przedłużanie umów o pracę kończących się po upływie trzeciego miesiąca ciąży	84
5.4. Współpraca pracodawcy ze związkami zawodowymi.....	87
5.5. Ochrona przed rozwiązaniem umowy o pracę osób przebywających na urlopie wychowawczym oraz uprawnionych do urlopu wychowawczego.....	91
5.6. Ochrona pracy rodziców związana z wykonywaniem przez nich pracy zdalnej.....	96
5.7. Pytania i odpowiedzi.....	97
Rozdział 6. Urlop macierzyński.....	105
6.1. Wymiar urlopu macierzyńskiego	105
6.2. Możliwość korzystania z urlopu macierzyńskiego przez innego niż matka dziecka członka rodziny.....	107
6.3. Dokumentowanie uprawnień do urlopu macierzyńskiego w przypadku dzielenia się nim z ojcem dziecka.....	110
6.4. Przerwanie urlopu macierzyńskiego przez matkę dziecka przebywającą w szpitalu lub innym zakładzie leczniczym	112
6.5. Prawo do urlopu macierzyńskiego dla ojca dziecka w przypadku gdy niepracująca dotąd matka dziecka podejmuje zatrudnienie po porodzie.....	116
6.6. Minimalny wymiar urlopu macierzyńskiego matki dziecka w przypadku pobytu dziecka w szpitalu, urodzenia martwego dziecka lub jego śmierci.....	118
6.7. Pytania i odpowiedzi.....	120
Rozdział 7. Urlop rodzicielski.....	127
7.1. Uprawnienie do urlopu rodzicielskiego, jego wymiar i możliwość podziału na części.....	127
7.2. Urlop rodzicielski w przypadku zatrudnienia na czas określony.....	134
7.3. Łączenie urlopu rodzicielskiego z pracą.....	135
7.4. Przepisy przejściowe dotyczące urlopu rodzicielskiego wprowadzone nowelizacją Kodeksu pracy z 2023 r.	141
7.5. Pytania i odpowiedzi.....	148
Rozdział 8. Urlop ojcowski.....	157
8.1. Wymiar i zasady udzielania urlopu ojcowskiego	157
8.2. Przepisy przejściowe dotyczące urlopu ojcowskiego po zmianach w 2023 r.....	161
8.3. Pytania i odpowiedzi.....	162
Rozdział 9. Świadczenia z tytułu niezdolności do pracy przysługujące ubezpieczonym w ciąży	167
9.1. Wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy oraz zasiłek chorobowy przysługujący ubezpieczonym będącym w ciąży	167
9.2. Kod literowy „B” na zwolnieniu lekarskim oznaczający niezdolność do pracy przypadającą w okresie ciąży i wyrównywanie zasiłku chorobowego.....	169
9.3. Pytania i odpowiedzi.....	177
Rozdział 10. Zasiłek macierzyński podczas korzystania z urlopów: macierzyńskiego, rodzicielskiego i ojcowskiego	181
10.1. Określenie uprawnienia do zasiłku macierzyńskiego oraz zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego	181

10.2. Wysokość zasiłku macierzyńskiego	183
10.3. Wyrównanie zasiłku macierzyńskiego w razie wcześniejszego powrotu do pracy lub otrzymywania zasiłku w kwocie niższej niż świadczenie rodzicielskie.....	193
10.4. Przepisy przejściowe związane ze zmianą zasad wypłacania zasiłków macierzyńskich w 2023 r.	203
10.5. Pytania i odpowiedzi.....	205
Rozdział 11. Urlop wychowawczy	207
11.1. Prawo do urlopu wychowawczego i jego wymiar	207
11.2. Gwarancja jednego miesiąca urlopu wychowawczego dla każdego z rodziców	209
11.3. Wniosek o urlop wychowawczy i możliwość jego wycofania.....	212
11.4. Pytania i odpowiedzi.....	214
Rozdział 12. Ubezpieczenie społeczne i zdrowotne osób korzystających z uprawnień rodzicielskich	219
12.1. Pobieranie zasiłku macierzyńskiego jako przerwa w pracowniczych ubezpieczeniach społecznych i ubezpieczeniu zdrowotnym	219
12.2. Korzystanie z urlopu wychowawczego jako okres obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego.....	222
12.3. Pytania i odpowiedzi.....	228
Rozdział 13. Wpływ urlopów związanych z rodzicielstwem na wymiar urlopu wypoczynkowego	231
13.1. Zasady ustalania proporcjonalności wymiaru urlopu wypoczynkowego dla osób korzystających z uprawnień rodzicielskich	231
13.2. Udzielanie urlopu wypoczynkowego po okresach opieki nad dzieckiem – obowiązki pracodawcy	233
13.3. Pytania i odpowiedzi.....	235
Rozdział 14. Możliwość wykonywania pracy podczas korzystania z urlopów związanych z rodzicielstwem	239
14.1. Podejmowanie zatrudnienia w czasie urlopów związanych z rodzicielstwem w polskim ustawodawstwie	239
14.2. Przepisy szczegółowe związane z wykonywaniem pracy przez mężczyzn korzystających z urlopów związanych z rodzicielstwem.....	242
14.3. Praca podczas korzystania z urlopu wychowawczego	243
14.4. Pytania i odpowiedzi.....	245
Rozdział 15. Zasiłek opiekuńczy	249
15.1. Określenie uprawnień do zasiłku opiekuńczego	249
15.2. Przesłanki bezpośredniego sprawowania opieki nad dzieckiem lub innym członkiem rodziny.....	251
15.3. Roczne limity zasiłku opiekuńczego i zasady ich obliczania	258
15.4. Podstawa wymiaru i wysokość zasiłku opiekuńczego	259
15.5. Dokumentowanie prawa do zasiłku opiekuńczego	260
15.6. Pytania i odpowiedzi.....	263

Rozdział 16. Zwolnienie od wykonywania pracy w związku z wychowywaniem dzieci do 14 roku życia.....	267
16.1. Roczny wymiar zwolnienia od wykonywania pracy.....	267
16.2. Wskazanie przez pracownika sposobu wykorzystania zwolnienia od pracy	268
16.3. Wymiar zwolnienia od pracy rodziców zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy	272
16.4. Zwolnienie od pracy z powodu działania siły wyższej	274
16.5. Pytania i odpowiedzi.....	276
Rozdział 17. Urlopy okolicznościowe	281
17.1. Przesłanki udzielenia pracownikowi urlopu okolicznościowego.....	281
17.2. Urlop okolicznościowy związany ze śmiercią macochy lub ojczyma	282
17.3. Urlop okolicznościowy związany z osobami bliskimi byłego małżonka	284
17.4. Nowy urlop opiekuńczy wprowadzony w 2023 r.	285
17.5. Pytania i odpowiedzi.....	287
Rozdział 18. Dodatkowe zwolnienia od pracy związane z rodzicielstwem	291
18.1. Zwolnienie na czas badań lekarskich dla kobiet ciężarnych	291
18.2. Przerwa na karmienie piersią	292
18.3. Pytania i odpowiedzi.....	295
Rozdział 19. Zgłoszenie członków rodziny do ubezpieczenia zdrowotnego.....	299
19.1. Członkowie rodziny, którzy mogą zostać zgłoszeni do ubezpieczenia zdrowotnego.....	299
19.2. Forma zgłoszenia i wyrejestrowania członków rodziny z ubezpieczenia zdrowotnego.....	302
19.3. Pytania i odpowiedzi.....	303
Rozdział 20. Informacje związane z rodzicielstwem w świadectwie pracy.....	305
20.1. Zakres informacji dotyczących rodzicielstwa w świadectwie pracy.....	305
20.2. Urlop ojcowski w świadectwie pracy.....	306
20.3. Dane dotyczące urlopu rodzicielskiego oraz wychowawczego	308
20.4. Informacje dotyczące ochrony osób uprawnionych do urlopu wychowawczego...310	
20.5. Pytania i odpowiedzi.....	311
Wzory wniosków i oświadczeń	315
Okres ciąży	315
Urlop macierzyński	316
Urlop ojcowski	321
Urlop rodzicielski	322
Urlop wychowawczy.....	328
Inne wnioski.....	333